

Дитинство (стислий переказ)

Юрій Яновський

Твір починається з опису степів Херсонщини та їх історії. Саме в цьому степу і народився степовик Данилко. Він щиро любив цей степ, адже це була його домівка. Але ще більше хлопчик любив свого прадіда, який знав усі степові звичаї. Саме він навчив Данилка шанувати свої звичаї, обряди.

Наставали жахливі часи. Голод. Тоді Данилко і мати ставали в куток, і починали молитися. Просили вони в Бога "хліба та ясного розуму".

Коли починався дощ, то всі сусідські діти вибігали на вулицю і бавились в калюжах. Данилкові теж хотілося грати разом із ними, та він мав доглядати свою маленьку сестру Вустю. Данилко часто думав про те, що буде, коли вона помре. Він знав, що дід Данило прочитає псалтиря, а мама напече смачних пирогів з картоплею чи іншою смакотою.

У Данилка була бідна мати, не було у неї ні корови, ні кози. Проте її двір був завжди чепурний та прибраний. Через це й виникло припущення, що вона була найкращою господинею в селі.

Данилків батько був п'яничкою, тому хлопчику часто доводилося шукати його. Найчастіше він випивав у Ригора. Данилко брав батька під руки і тягнув до рідного дому. Сусідські хлопці завжди дражнили Данилка, коли той тягнув батька. Тоді він залишав батька, а сам ішов битися проти кривдників. Хлопчик завжди бився один проти декількох забіяк, а потім повертався до батька заюшений кров'ю.

Якось прадід вирішив іти на південь, в напрямку до Чорного моря. Взяв він і Данилка. Іти довелося степами. Данилко був захоплений красою цих степів. Він раз по раз дивився на свого прадіда і бачив мудрість, дивився на степ — і бачив красу. Отак ішли вони цілий день. Аж ось — Данилко побачив море, а біля нього велику кількість рибалок. Він не знав, що для нього красивіше — море чи рідний степ. А прадід Данило пішов до рибалок. "Прадід розповідав рибалкам різну бувальщину, а ті слухали, роззявивши рота".

На ранок, прокинувшись, прадід Данилків сказав, що ідуть вони "натщесерце прикорінь шукати". Вони знову пішли в степ. Під ногами була трава, з якої йшов легенький пар, а в небі літали птахи. Не було ні вітру, ні мови. Вийшли вони на найвище місце. Пекло сонце, а Данилко ніс в руках трави, корінці, квіти. Прадід дав йому степовий турецький сльоз. Дід підломився у ногах і впав. Востаннє подивився на Данилка, а сам став уже неживий.

Данилко озирнувся і вперше відчув себе самотнім. Легкий вітерець поніс Данилка ще далі в степ, збільшуючи відстань між ним і прадідом. Це виглядало так, ніби природа захотіла відновити рівновагу поколінь.